

annyi jó példa, annyi jó szakmai segítség, világnézeti kapaszkodó ellenére még csak itt tart a házasság helyzete? Ott, hogy a törvényesen megkötöttek fele felbomlik, a gyerekek 40 %-a házasságon kívül születik... Talán be kellene látni, hogy nem csupán a megélhetési és karrier számárlétra érdekében érdemes évtizedeket tanulnunk, hanem emberi minőségünk javítása is megéri némi fáradozást. Ha egyet értünk, tegyünk érte, mi kedves SORSTÁRSOK!

PINTÉR ISTVÁN

A TÚLNÉPESEDÉSRŐL

Jómagam már 1982-ben felhívtam a figyelmet arra, hogy baj van a nagycsaládos eszménnyel. Csokorba gyűjtöttem kisközösségünk tagjainak vallomásait, amelyeket egy magán közvélemény-kutatás során jegyeztem fel. Ezekből az derült ki, hogy időnként már két-három kisgyerek is nyűgnek bizonyul. Korlátozzák a szülők mozgásterét, s főleg az anyára telepednek rá. Női szerepeinek így alig tud megfelelni, pedig abból jónéhány van. Saját igényeinek kielégítésére se ideje, se ereje nincs. Családcentrikus beállítottsággal sem zajlik szisztematikus nevelés, a rendszerességet a mindennapok taposómalma jelenti. A szűkös lakáskörülmények súlyosbítják a helyzetet, a zavartalanság nemritkán megoldhatatlan. Csend szinte soha nincs, az újabb kistestvérek érkezése pedig prolongálja az áldatlan állapotokat. A közös programok kínkeservesen jönnek össze, és egyáltalán nem idillikus légkörben zajlanak le. A házastársi problémákat a lelkipvezető próbálja tompítani, kevés sikerrel. Az asszonyok rettegnek egy esetleges válástól, a köteléket ismételt teherbe eséssel erősítgetik. Férjeik vagy papucskok, vagy karrieristák, akik az ott-hont csak bázisként használják.

Messze vagyunk tehát a harmonikus kapcsolattól, pedig az élettársi közösségnek kifelé és távlatilag is hatnia kéne. A kiegyensúlyozott viszony csupán „önzés kettesben”, ezt még meg kéne fejteni emberhalászós országépítéssel is. „Szerencse”, hogy ilyesmit nem is terveztek be, legalábbis komolyan. Csoportunkban négy sokgyerekes házaspár volt, akik úgy kezdték meg közös életüket, hogy „a mi csemetéinknek már máshonnan kell indulniuk”. Huszonöt év távlatából kijelenthető, hogy ez nem sikerült, sőt, kevesebbre vitték, mint a szüleik. Papíron keresztények, de nincsenek a Bokorban. Az a tucatnyi gyerek bizony elkallódott, hiába számolták be őket automatikusan a gyülekezetbe.

A nagy család tehát nem igazolható vallási alapokon. Ilyen szempontból a kevesebb több lenne. Az egy főre jutó idő és energia növelhetné a sikeres nevelés esélyét. Ez persze csak elmélet, mert az Atya királysága nem építhető biológiailag. Sajnos, a szent kísérletek levezenylői így gondolják, s a szülők is hisznek benne, mert életmű gyanánt csupán a szaporulatot tudják felmutatni.

A szerelem örömhíre című szamizdat módon terjesztett könyvem azért íródott, hogy enyhítse azt a szexuális nyomort, ami a legtöbb keresztény házasságot jellemzi. Vitaindítónak szántam, ám a visszacsatolás elmaradt. Az előszóban céloztam arra, hogy számítok a fiatal házások hozzászólásaira. Ezt ikognítójuk megőrzése mellett is megtehetnék volna, csakhogy a már révbe jutott egyének „elfelejtették” azokat a problémákat, melyek korábban meggyötörték őket.

A túlnépesedés kérdésébe azért nem mennek bele, mert a vallásos fiatalok többsége párválasztási gondokkal küzd. Ez azt jelenti, hogy a családalapítás az egyetlen mód arra, hogy megéljék a nemiségüket. Az út tehát egyúttal cél is: a révbe érést ugyanis a házasság mivolt jelenti. Sajnos, ez az állapot a hitet is helyettesíti. Sokak fejében a kereszténység egyenlő a sokgyerekes életformával.

Fiatal koromban én is meg akartam nőszülni, de nem gondolkodtam nagy családban. Úgy hittem; olyan szabadon választott dologról van szó, mely csak a házaspárra tartozik. Ez óriási tévedés, mert a kis és nagy egyházak burkolt módon erőltetik a szaporulatot. Aki az általuk megengedett módokon akar családot tervezni, annak nem jönnek be a számításai. A pórul jártak aztán a hitükkel takaródnak.

Isten Országának ilyenén való építése valójában a Sötétség Birodalmának fenntartása. Nem véletlen, hogy sem Jézus, sem Pál apostol nem buzdított biológiai térhódításra.

A népesség növekedése ugyanis minden keresztényi erőfeszítést megghiúsít. A demográfiai robbanás elkerülhetetlenül erőszakot szül: nem a kardokból lesznek ekevasak, hanem a harangokból ágyúk. A tanítvánnyá tevési parancs a megtérítettek létszámával teljesíthető. Ám ezt sem tömegmérétekben kell elképzelni (vö. Tm 22., Mt 22,14).

A judaizmust létrehozó Mózesnek egyik elsődleges célja volt a nemzet létszámbeli növekedése, ezért is hozott meg számos, a család védelmét célzó törvényt. Ezekre valójában a társadalom működéséhez volt szükség, hiszen a kizsákmányoláshoz elengedhetetlen a tömegbázis. A vándorlás során leigázott törzsek is simán zsidóvá lehettek. Ehhez csupán azt kellett eldönteniük, hogy a nyakukat vagy a hímtagjukat metéltetik-e körül. Istenországa megalapítására elméletileg megvolt a lehetőség, hiszen Nagy Konstantin 313-ban államvallássá tette a kereszténységet. A zsidók már ennél jóval korábban meg-teremtették ehhez az Írásbeli alapokat, ezt kérte számon a hatalomtól Keresztelő János. A középkori protestantizmus ideológusai mind valami ilyesmit szerettek volna, ahogy a mi Bulányi Györgyünk is. A máig félreértett Pap Károly „Vissza a gettóba!” javaslata szintén a minőségi elkülönülést, s a világ elé élt jó példa nyomán bekövetkező erőszak-mentes térhódítást célozta.

Eme nagy emberek tévedéseit Jézus szellemi hagyatéka nyomán könnyű korrigálni, ám annál nehezebb zöldre vergődni a hívekkel (vö. Isz 86/166). Az állítólagos keresztények ugyanis nem olvasnak. Ismerek olyat, aki könyvespolcán tartja az ateista Gecse Gusztáv valóságellenes műveit, csak azért, mert a címekben szerepel a Biblia szó. Akkor, ugye, már érdemes megvenni... A belenézésre húsz év alatt sem volt idő, ahogy a hazai és külföldi újszövetség-kutatók írásaira sem.

A végső kérdések – köztük a túlnépesedés – nem foglalkoztatják őket. Egy magát teljesen hithűnek tartó személy a világvégével kapcsolatban Luther nézetét vallja: ha holnap köszöntene be, én akkor is ültetnék egy körtefát. Ezzel a logikátlan alapállással ma egy várost igazgat, noha annakidején belém azt sulykolta, hogy keresztény ember nem politizál. A bulányista szegénység-kicsiség-üldözöttség eszménye mára elillant a körülöttem levő testvérekből: senki sem akar alul érvényesülni. Főleg nem az Utat járás következményeként.

A hitetlen emberek demográfiai kérdésekhez való hozzáállása ennél is primitívebb. A metró mozgólépcsője előtt összetorlódott tömegben valaki azt mondta: kéne már egy háború. A romák a közösségükön kívüli környezetet szabad prédának tekintik, valahogy úgy, ahogy az USA a világ többi részét. Az etnikai szolidaritás mindenképpen mellettük szól: cigány hajléktalanok ugyanis nincsenek. Inkább összezsúfolódnak, de az utcán nem hagynak senkit.

Az alapvető bajt a materialista szemlélet és gyakorlat okozza, vagyis az ember istenítése, ami a világ szolgálatához vezet. Anno azt tanultuk, hogy az Isten- és emberszeretet elválaszthatatlan egymástól. Tekintve, hogy „a világ” a többi emberből, illetve az általuk létrehozott intézményekből áll, ezt a hittételt felül kell vizsgálnunk. Jézus nyilatkozatai alapján sem szolgálhatunk két úrnak, ezt az iszlám hagyományban megőrzött mondásai még világosabbá teszik.

A világ már régen nem kezeli szentségként az anyaságot, s alanyi jogon biztos, hogy nem az. Lépten-nyomon belebotlok olyan édesanyákba, akik alpári stílusban és kiabálva „beszélnek” gyermekeikkel, ráadásul a nyilvánosság előtt. A trágár szavaknál sokkal fül-sértőbb a hangszín, melyből az derül ki, hogy legszívesebben megszabadulnának tőlük. Vajon tisztelhetjük és szerethetjük-e az ilyen embereket, pusztán biológiai anyaságuk okán? S apa-e az, akinek apasága pusztán genetikailag bizonyítható?

Evilágban körülnézve mindenre rájöhet a kereső lélek, s ehhez kereszténynek sem kell lenni. A júdaizmus a teodicea kérdéseit a címecum eszmefuttatásaival válaszolja meg. Eszerint azért van annyi igazságtalanság és szenvedés a földön, mert a Jóisten nincs jelen. Amikor ugyanis teremteni akart, nem volt helye, hiszen mindent Ő töltött be. Vissza kellett tehát húzódnia, hogy a szabaddá vált területen világot teremthessen. Evakuációja folytán viszont a Föld de facto „istentelenné” vált.

Ehelyütt nem taglalom az elmélet hibás voltát, de a pozitívumára felhívom a figyelmet. Ez abban áll, hogy egyesek már kultúrkörünk kialakulásának hajnalán észrevették, hogy ez az élet-világ nem jó. Innen már csak egy lépés a helyes konklúzió. Ha a kereső nem hagyja abba a gondolkodást, akkor megismerheti magát, s ezzel együtt a mindenséget is (vö. Tm 1., 2.). A személyiség fejlődése egészen a praexistens létig ívelhet!

Aki viszont nem megy be a szűk kapun, az veszedelmes útra tér. Kiközvetett pályán haladhat, ám ez az ív rotációba hajlik. Világa vele együtt semmisül meg, s a régi problémák mások számára termelődnek újjá. Ezt az ördögi kört a demográfiai robbanás úgy felgyorsítja, hogy az emberiség egyszerűen nem éri utol magát... Kollektív megmenekülés tehát nem lehetséges, de hát Evilág Ura éppen így tervezte! (vö. Jn 8,44b) A keresők átlátják a helyzetet, s előbb-utóbb a világ fiai is rájönnek arra, hogy mit kell tenni. Az egyháziak (= a papok és a hívek) azonban sereghajtóként fognak befutni a célba. Azért lesznek elsőből utolsók, mert nem használják az eszköket. Vakhitükben egymást támogatva haladnak ama gödör elé, amelyből nagyon nehéz kikapaszkodni.

ZÁGONI ERZSÉBET

HANGSZEREK A SUBLÓTBAN LÁTOGATÁS A CSERTA-FAMÍLIÁNÁL

Székesfehérvár - Zenés, táncos család a Cserta família, otthonukat a 19. század elején építette az ács nagypapa. A rokonságot sok derék palotavárosi mesterember színesítette.

"Hány utat jár meg az ember itt, / Míg annak szólíthatod? / Hány vízen át száll a galamb / Míg ágya lesz a homok? / ...A válasz a szélben kavargó" - énekelte Bob.

Nyargalászó, süvítő szélben dúdolgattam a Dylan-dalt, közben kerestem Csertaék Palota úti családi házát. Még a nagypapa építette a 19. század elején. Mindig több generáció lakott benne, ma is így van ez. A barátságos kerti asztal most árva a hirtelen jött hűvös, esős időben. A teraszon a 8 bicikli árválkodik, de holnap, ha az időjárás nem gonoszkodik, rápattannak és tekernek. A zenész-családhoz azért kopogtattam, mert nincs az rendjén, hogy az irodalmi esteken saját szerzeményeket,